

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

17 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Țurcan Anatolie, Plămădeală Ghenadie,
Mardari Dumitru,

juducând, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către partea vătămată Tretiatcenco Valeri, reprezentantul părții civilmente responsabile Agenția Servicii Publice, Ușurelu Alexei și de către avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Țugui Artur, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2021, în cauza penală în privința lui

Ciumac Andrei XXXXXX, născut la xxxxx, domiciliat
în mun. xxxxx;

Țugui Artur XXXXX, născut la xxxxx, domiciliat în
mun. xxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 24.07.2015– 12.04.2018.

Instanța de apel: 19.09.2019 – 25.02.2020;
15.09.2020 – 01.12.2021.

Instanța de recurs: 04.06.2020 – 21.07.2020;
17.03.2022 – 17.01.2023.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 12 aprilie 2018, Țugui Artur a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal și condamnat la închisoare pe un termen de 2 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de primirea în gestiune a bunurilor materiale pe termen de 1 an, iar potrivit art. 90 Cod penal a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite pe un termen de probațiune de 1 an.

Ciumac Andrei a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal și condamnat:

- pentru episodul săvârșit la 31.12.2009, la închisoare pe un termen de 2 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de primirea în gestiune a bunurilor materiale pe termen de 1 an;

- pentru episodul săvârșit la 28.06.2011, la închisoare pe un termen de 2 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de primirea în gestiune a bunurilor

materiale pe termen de 1 an.

În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial de pedepse, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă – închisoare pe un termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de primirea în gestiune a bunurilor materiale pe termen de 1 an și 6 luni.

Potrivit art. 90 Cod penal a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite lui Ciumac Andrei pe un termen de probațiune de 2 an.

Acțiunea civilă depusă de Chiseliov Alexandr a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea:

- din contul lui Ciumac Andrei, Țugui Artur și ÎS „Registru”, în mod solidar, în beneficiul lui Chiseliov Alexandr cu titlu de prejudiciu material 9 000 Euro, suma echivalentă în lei conform cursului valutar stabilit de Banca Națională la momentul executării sentinței;

- din contul lui Ciumac Andrei și Țugui Artur, în mod solidar, în beneficiul lui Chiseliov Alexandr 180 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Acțiunea civilă depusă de Tretiatcenco Valerii a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea:

- din contul lui Ciumac Andrei și ÎS „Registru”, în mod solidar, în beneficiul lui Tretiatcenco Valerii cu titlu de prejudiciu material 120 000 dolari SUA, suma echivalentă în lei conform cursului valutar stabilit de Banca Națională la momentul executării sentinței;

- din contul lui Ciumac Andrei în beneficiul lui Tretiatcenco Valerii cu titlu de prejudiciu moral 25 000 lei și cu titlu de cheltuieli judiciare 3 000 lei.

În rest acțiunile civile au fost respinse.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, prima instanță a constatat:

Ciumac Andrei, aflându-se în exercițiul funcției de inspector superior al Biroului de înmatriculare a Transportului nr. 7, mun. Chișinău, a Direcției Principale înregistrare a Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS „CRIS Registru”, cu sediul mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor, 14, funcție pe care o exercita în temeiul ordinului nr. 181-p din 22.07.2008, fiind o persoană publică în conformitate cu prevederile art. 123 Cod penal, manifestând o atitudine neconștiincioasă față de obligațiunile de serviciu, neglijând expres prevederile pct. 7 și 9 a „Regulilor de înmatriculare a mijloacelor de transport”, aprobate prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1047 din 08.11.1999 „Cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare „Automobilul” în Registrul de stat al transporturilor și introducerea testării autovehiculelor și remorcilor acestora” și fișei de post, la 31.12.2009 a primit de la persoana terță Musienco Alexandru, fără împuternicirea corespunzătoare, cererea privind radierea de la evidență a mijlocului de transport de model „Lexus LX 570”, numărul șasiului XXXXXXXXXXXX, numărul motorului xxxxxx, completată din numele lui Tretiatcenco Valerii, fiind semnată de Musienco Alexandru și cererea privind schimbarea proprietarului asupra acestui mijlocul de transport completată din numele reprezentantului SRL „HAPPY VIKING” SRL Daniel Isac. La cereri au fost anexate: copia certificatului de

înmatriculare nr. 082905690 eliberat la 17.09.2008, contractul de vânzare-cumpărare din 31.12.2009 încheiat între vânzătorul Tretiaticenco Valerii, în persona lui Musienco Alexandr, și cumpărătorul ÎM „HAPPY VIKING” SRL, copia certificatului de înregistrare a ÎM „HAPPY VIKING” SRL, copia extrasului nr. 192782 din 28.09.2009 din Registrul de Stat al persoanelor juridice, copia adeverinței din 23.01.2006, ordinul din 31.12.2009 a directorului ÎM „HAPPY VIKING” SRL, procura nr. 2110 din 10.05.2008 prin care Tretiaticenco Valerii l-a împuternicit pe Musienco Alexandru să-i reprezinte interesele în toate instanțele judiciare, organele de drept și organele administrației publice a Republicii Moldova cu toate drepturile prevăzute de reclamant, reclamat, terță persoană, pătimit în toate cazurile civile sau penale. În aceeași zi, prin îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu a inginerului Ciumac Andrei, ca rezultat al unei atitudini neglijente și neconștiincioase față de ele, exprimate prin neidentificarea împuternicirilor lui Musienco Alexandru, a contrasemnat cererile și chestionarul respective, inacțiune ce a permis reînmatricularea automobilului pe numele ÎM „HAPPY VIKING” SRL, prin ce lui Tretiaticenco Valerii a fost cauzat un prejudiciu în proporții deosebit de mari în sumă de 120 000 dolari SUA, echivalentul a 1 476 204 lei conform cursului stabilit de Banca Națională a RM la acel moment.

Țugui Artur, activând în baza ordinului, nr. 254 p din 22.07.2010 în funcția de expert al Secției cercetări tehnico-științifice a Direcției securitate informațională și a documentelor a Departamentului tehnologii și producere al ÎS „CRIS „Registru”, fiind persoană publică, angajat al unei întreprinderi de stat autorizată să îndeplinească activități de interes public, care conform obligațiilor de serviciu îndeplinește cercetări prealabile a unităților de transport, în scopul depistării falsului inscripției de marcaj a caroseriei, motorului și șasiului la importul lor în Republica Moldova, reînregistrare și testare tehnică, precum și cercetări prealabile ale documentelor de însoțire a unităților de transport, pentru depistarea falsului la importul lor în Republica Moldova, reînregistrare și testare tehnică, având calificarea necesară în domeniul expertizei criminalistice, posedând cunoștințe despre caracteristicile de bază, amplasarea marcajelor la unitățile de transport și regulile utilizării materialelor informative de referință în domeniu, a comis neglijență în serviciu în următoarele circumstanțe:

La 24.06.2011, executând cercetarea documentelor și inscripțiilor de marcaj ale motorului și șasiului automobilului de model „Mercedes B200 CDI”, numărul șasiului XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, prezentat examinării de către proprietarul Burac Denis, aplicând metodele tehnice specifice, a examinat superficial inscripțiile de marcaj și pașaport tehnic de tip italian.

Ca urmare a atitudinii neglijente sau neconștiincioase față de obligațiile de serviciu, expertul Țugui Artur nu a depistat modificarea semnelor cu numărul de ordine „12” până la „17” ale numărului de caroserie, nu a depistat la panoul de bord al automobilului, care conține informația despre codul numărul șasiului înscris în blocul de comandă al motorului automobilului, nu a depistat lipsa ecusonului de trecere a controlului tehnic obligatoriu a automobilului, precum și culoarea mai deschisă a numărului tipărit la pașaportul tehnic de tip italian, prin ce a permis înmatricularea mijlocului de transport de model „Mercedes B200 CDI”, numărul șasiului XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, care din 10.04.2010 figurează ca

fiind furat din Italia cu n/î XXXXX.

Ulterior Denis Burac a înstrăinat automobilul indicat la prețul de 9000 euro lui Chiseliov Alexandru, cauzându-i ultimului un prejudiciu în proporții deosebit mari.

Ciumatic Andrei, activând în baza ordinului nr. 181-p din 22.07.2008 în funcția de inginer al Biroului de înmatriculare a Transportului nr. 7 mun. Chișinău al Direcției înregistrare a Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS „CRIS Registru”, fiind persoană publică, angajat al unei întreprinderi de stat autorizată să îndeplinească activități de interes public, care conform obligațiilor de serviciu examinează cererile persoanelor fizice pe întrebările ce țin de domeniul documentării și evidenței mijloacelor de transport, efectuează toate verificările, controale și alte formalități legate de aceasta, efectuează verificarea tuturor documentelor ce servesc drept temei la documentarea și evidența mijloacelor de transport, precum și ale materialelor care pot să denote semne de falsificare și a altor documente în care pot apărea asemenea cazuri, efectuează personal verificarea agregatelor numerotate ale mijloacelor de transport, a comis neglijența în serviciu în următoarele circumstanțe:

La 24.06.2011 inginerul Biroului de înmatriculare a Transportului nr. 7 Chișinău a Direcției înregistrare a Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS „CRIS Registru” Ciumatic Andrei a primit spre examinare cererea din 24.06.2011, completată din numele proprietarului mijlocului de transport de model „Mercedes B200 CDI”, numărul șasiului XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, Burac Denis cu privire la înmatriculare primară de stat a vehiculului nominalizat.

La 28.06.2011, în rezultatul atitudinii neglijente sau neconștiințioase față de obligațiile de serviciu a inginerului Ciumatic Andrei, exprimată prin neexaminarea și acceptarea mijlocului de transport de model „Mercedes B200 CDI”, numărul șasiului XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX și a documentelor ca certificatul de înmatriculare și titlul de proprietate a acestui vehicul spre examinare expertului autorizat în activitatea respectivă, care să determine autenticitatea documentelor, eventualele modificări ale textului inițial sau numerelor agregatelor mijlocului de transport în cauză, inacțiune ce a permis înmatricularea mijlocului de transport de model „Mercedes B200 CDI”, numărul șasiului XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, care din 10.04.2010 figura ca fiind furat din Italia cu n/î XXXXX.

Ulterior Burac Denis a înstrăinat automobilul indicat la prețul de 9000 euro lui Chiseliov Alexandru, cauzându-i ultimului un prejudiciu în proporții deosebit de mari.

Acțiunile inculpaților Țugui Artur și Ciumatic Andrei au fost încadrate în baza art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal – neglijența în serviciu, adică neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiințioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

- avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Țugui Artur, prin care a solicitat repunerea în termen, admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Țugui

Artur să fie achitat pe motiv că în acțiunile acestuia nu se conțin elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal și a lăsa fără soluționare acțiunea civilă depusă de partea vătămată Chiseliov Alexandr;

- partea civilmente responsabilă Agenția Servicii Publice, în persoana Directorului interimar Eșanu Mircea, prin care a solicitat repunerea în termen a apelului, admiterea acestuia, casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea civilă în partea încasării solidare și din contul ÎS „CRIS Registru” a prejudiciului material să fie respinsă ca neîntemeiată.

3.1 În conținutul cererii de apel depuse, avocatul Ionaș Gheorghe a invocat că:

- dezbaterile judiciare și ultimul cuvânt inculpaților a fost acordat la 09.02.2018, iar pentru 26.02.2018 a fost fixată pronunțarea sentinței. La 26.02.2018 pronunțarea sentinței nu a avut loc pe motivul lipsei judecătorului, explicându-se părților că despre următoarea ședință vor fi informați suplimentar. Prezentându-se de nenumărate ori la instanță nu a primit nici un răspuns relevant cu privire la următoarea ședință și modul de obținere a sentinței.

Ulterior, pe pagina web a Judecătoriei Chișinău a fost plasată informația cu privire la faptul că ședința de judecată a fost fixată pentru 24.05.2018, ora 14:00. Prezentându-se la data și ora indicată, judecătorul i-a informat că pe pagina web este o eroare iar ședința nu va avea loc, deoarece încă nu este fixată.

Ulterior, ședința din 24.05.2018, ora 14:00 a fost exclusă iar la 10.09.2018 a fost plasat dispozitivul sentinței pronunțat chipurile la 12 aprilie 2018, cu indicarea faptului că sentința motivată va fi pronunțată la 11.05.2018.

La data de 11.09.2018 s-a adresat cu o cerere în adresa instanței cu solicitarea informării despre data petrecerii ședinței sau expedierea sentinței motivate pentru a fi studiată și, după caz, contestată în ordine de apel. Până la moment nu a recepționat sentința și nu a fost informat despre data și ora ședinței;

- potrivit materialelor cauzei, învinuirea înaintată lui Țugui Artur nu și-a găsit confirmarea pe parcursul cercetării judecătorești și în special nu s-a constatat existența elementelor infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal;

- în învinuire nu sunt indicate actele normative care ar fi fost încălcate de Țugui Artur și normele juridice care prevăd faptul că inculpatul ar fi persoană publică;

- pe parcursul cercetării judecătorești s-a constatat că Țugui Artur a efectuat doar cercetarea preliminară pe teritoriul BIT nr.7, a automobilului „Mercedes B200” cu numărul șasiului Xxxxxxxx și cu numărul motorului xxxxxxxxxx, aceasta fiind efectuată în strictă conformitate cu Instrucțiunea din 10.07.2007 „Cu privire la ordinea și regulile de efectuare a examinării preliminare și cercetării semnelor de marcaj ale mijloacelor de transport și documentelor lor de însoțire de către experții Secției deservirii teritoriale”, fără aplicarea metodelor distructive, soluțiilor speciale, hârtie abrazivă și alte metode care duc la distrugerea numărului șasiului automobilului.

În cadrul acesteia inculpatul Țugui Artur a utilizat lupa, oglinda la motor și becul, a fost efectuată fotografierea automobilului, VIN-codului, VIN-codul aplicat pe șasiu și tăblița aplicată pe bara ușii, a constatat lipsa ecusonului pe certificatul de

înmatriculare de origine italiană, motive din care nu a semnat foto-tabelul pe verso a cererii și pe certificatul de proprietate, nu a aplicat ștampila pe certificatul de proprietate deoarece au apărut anumite dubii și a transmis lui Ciumac Andrei că este necesară efectuarea unei constatări tehnico-științifice, și astfel nu a aplicat ștampila pe certificatul de proprietate.

În rezultatului examinării certificatului de înmatriculare de originea italiană a constatat lipsa semnelor ce ar indica la prezența stării tehnice a mijlocului de transport, care este obligatoriu pentru mijlocul de transport ce circulă fără tracțiune și nu este din salon, în circumstanțele date inculpatul Țugui Artur nu a acceptat înmatricularea mijlocului de transport iar faptul dat se confirmă prin lipsa semnăturii și ștampilei pe actele indicate supra.

Astfel, în baza dubiilor invocate de către expertul Țugui Artur, posesorul a fost îndreptat către Direcția documentare mijloace de transport din cadrul ÎS „CRIS Registru”, iar conform răspunsului instituției date nr. 814i din 28.06.2011 s-a permis înmatricularea automobilului cu VIN-cod nr. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX deoarece nu se află în căutare.

Țugui Artur nu dispune de posibilitatea tehnică și capacitățile profesionale privind efectuarea constatării tehnico-științifică deoarece anume în cadrul acestei constatări și prin utilizarea tehnicii și metodelor speciale, improprii activității sale, a și fost depistată ștanțarea VIN-Cod-ului automobilului de model „Mercedes B200 CDI”;

- lui Țugui Artur i s-a incriminat cauzarea de daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, provocând alte urmări grave însă, în învinuirea înaintată se indică asupra faptului că Burac Denis a înstrăinat automobilul la un preț de 9000 euro lui Chiseliov Alexandru, cauzându-i ultimului un prejudiciu în proporții deosebit mari, fără a fi indicate acțiunile inculpatului care ar fi dus la cauzarea daunelor în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, provocând alte urmări grave;

- prin dispozitivul sentinței, acțiunile civile ale părților vătămate au fost admise în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor care urmează a fi încasate în beneficiul părților civilmente nominalizate să hotărască instanța de drept comun în cadrul unui proces aparte conform regulilor stabilite pentru cauzele civile, iar potrivit dispozitivului sentinței integrale, acțiunile civile ale părților vătămate au fost admise în parte și s-a încasat din contul inculpaților și ÎS „Registru”, în mod solidar, în beneficiul lui Chiseliov Alexandr, ca recuperare a prejudiciului material cauzat – 9 000 euro, ori suma echivalentă în lei conform cursului valutar stabilit de Banca Națională la momentul executării sentinței date, și s-a încasat din contul inculpaților, în mod solidar, în beneficiul lui Chiseliov Alexandr – 180 000 lei ca recuperare a prejudiciului moral cauzat.

3.2 În conținutul cererii de apel depuse, reprezentantul părții civilmente responsabile a invocat că:

- instanța de fond a omis să expună motivele din care a ajuns la concluzia că

prejudiciul material menționat urmează a fi încasat în mod solidar și de la ÎS „CRIS Regstru” fiind încălcat dreptul la un proces echitabil;

- părțile vătămate au avut posibilitatea să-și apere interese legitime prin recunoașterea nulității actelor juridice ca urmare a viciilor juridice depistate cu atragere la răspundere civilă a persoanelor care le-au înstrăinat, bunurile cu aceste vicii juridice, care sunt adevăratele persoane care le-au cauzat prejudicii în modul stabilit de art. 16; 1122 Cod civil. Aceste fapte se dovedesc prin aceea că aceste persoane au înaintat acțiuni în judecată privind apărarea drepturilor sale în fața persoanelor care real le-a cauzat prejudiciul, însă cererile lor au fost scoase de pe rol, adică din culpa lor gravă nu au înlăturat prejudiciul prin mijloace legale;

-dispunerea de a încasa și de la ÎS „CRIS Regstru” în mod solidar pretinsul prejudiciu este neîntemeiată și din considerentul că organul de urmărire penală nu a înaintat față de întreprindere învinuire, iar instanța indică doar că încasarea este solidară, deoarece ei activau ca salariați în cadrul ÎS „CRIS Regstru” fără să stabilească vinovăția.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2020 au fost repuse în termen și admise apelurile, inclusiv din alte motive, casată total sentința, rejudecată cauza, inclusiv în conformitate cu art. 411 Cod de procedură penală, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Ciurac Andrei a fost achitat de învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal (episodul cu partea vătămată Tretiacenco Valerii), deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Ciurac Andrei a fost liberat de răspundere penală în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, în baza art. 53 lit. g) și art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal și încetat procesul penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Țugui Artur a fost liberat de răspundere penală în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, în baza art. 53 lit. g) și art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal și încetat procesul penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

A fost admisă acțiunea civilă și s-a dispus încasarea din contul lui Țugui Artur și Ciurac Andrei în beneficiul lui Chiseliov Alexandru, în mod solidar, a: prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei; prejudiciului material în mărime de 9 000 euro, echivalentul în lei la momentul executării hotărârii.

S-a dispus transmiterea corpului delict (automobilul de model „Mercedes B200 CDI”, VIN-cod WDD2452081J400020, cu nr. de înmatriculare K AR 459) către „San Giogio Service Genova” SRL, reprezentat de SRL „Lori-s Autoplus”, cu sediul în mun. Chișinău, str. Bulgară 31A.

4. Împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2020 au declarat recursuri ordinare:

- procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie;
- partea vătămată Tretiacenco Valerii;
- avocatul Ionaș Gheorghe, în numele inculpatului Țugui Artur;
- avocatul Rogac Lucian, în numele inculpatului Ciurac Andrei.

5. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 21 iulie 2020 a fost: respins ca inadmisibil recursul ordinar declarat de avocatul Rogac Lucian, în numele inculpatului Ciumac Andrei, admis recursurile ordinare declarate de către procuror, partea vătămată Tretiatcenco Valerii și avocatul Ionaș Gheorghe, în numele inculpatului Țugui Artur, casată total decizia din 25 februarie 2020 în prezenta cauză penală și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

5.1 Pentru a decide în sensul formulat, Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că avocatul Rogac Lucian, cât și inculpatul, interesele căruia le reprezenta, Ciumac Andrei, nu au utilizat clea ordinară de atac – apelul.

În argumentarea soluției s-a menționat, că decizia instanței de apel urmează a fi desființată, din următoarele motive:

- soluția instanței de apel, de *admitere, inclusiv din alte motive, a apelurilor* nu este reglementată de Codul de procedură penală și, prin urmare, instanța de apel a pronunțat o soluție neprevăzută de art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, or doar sentința poate fi casată parțial sau total, inclusiv din oficiu, presupunându-se casarea în afara temeiurilor și motivelor invocate de apelanți, adică din alte motive;

- soluția adoptată de instanța de apel nu corespunde și prevederilor art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, or, deși, în partea descriptivă a hotărârii a fost reținută vinovăția inculpaților, în partea dispozitivă a actului judecătoresc, nu se regăsește mențiunea privind constatarea că Ciumac Andrei și Țugui Artur se recunosc vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal, fiind indicat doar că procesul penal intentat în privința acestora se încetează, cu liberarea de răspundere penală, în legătură cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere penală;

- raportând partea rezolutivă cu cea dispozitivă a hotărârii, s-a constatat că lipsește o motivare a soluției de examinare a cauzei prin extindere cu privire la părțile care nu au declarat apel sau la care acesta nu se referă;

- în speță, prevederile art. 113 Cod penal nu au fost întocmai respectate de către acuzare, iar eroarea de drept nu a fost înlăturată de prima instanță și cea de apel, existând neconcordanță între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de Ciumac Andrei și Țugui Artur și semnele componenței infracțiunii reținute în seama lor, deoarece încadrând acțiunile inculpaților în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a făcut referire și la „cauzarea de daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice”, fără a fi descris în fapta prejudiciabilă în ce constată această cauzare de daune și fără a fi identificată persoana juridică, căreia i s-a adus atingere la drepturi;

- instanța de apel a admis apelul părții civilmente responsabile, însă nu a dezbătut argumentul primei instanțe cu referire la încasarea și din contul ÎS „Registru” a prejudiciului material pentru partea vătămată Chiseliov Alexandr.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 01 decembrie 2021 au fost admise apelurile declarate de: avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Țugui Artur, partea civilmente responsabilă Instituția Publică ”Agenția

Servicii Publice”, succesorul în drepturi al Î.S. ”CRIS Registru” și apelul suplimentar declarat de partea civilmente responsabilă Instituția Publică ”Agenția Servicii Publice”, succesorul în drepturi al Î.S. ”CRIS Registru” împotriva sentinței, a fost casată total sentința, inclusiv din oficiu, în temeiul art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală și pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Ciumac Andrei a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 329 alin. (1) Cod penal (episodul părții vătămate Tretiacenco Valerii), cu liberarea de pedeapsa penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție pentru atragerea la răspundere penală.

Ciumac Andrei a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 329 alin. (1) Cod penal (episodul părții vătămate Chiseliov Alexandr), cu liberarea de pedeapsa penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție pentru atragerea la răspundere penală.

Țugui Artur a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 329 alin. (1) Cod penal, cu liberarea de pedeapsa penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție pentru atragerea la răspundere penală.

Acțiunea civilă înaintată de Chiseliov Alexandr către Țugui Artur, Ciumac Andrei și Î.S. ”CRIS Registru” cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune, s-a admis în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să decidă instanța civilă.

Acțiunea civilă înaintată de Chiseliov Alexandr către Țugui Artur, Ciumac Andrei și Î.S. ”CRIS Registru” cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, s-a respins ca neîntemeiată.

Se dispus de a fi încasat în mod solidar de la Țugui Artur, Ciumac Andrei și Instituția Publică ”Agenția Servicii Publice”, succesorul în drepturi al Î.S. ”CRIS Registru” în beneficiul părții vătămate Chiseliov Alexandr cheltuielile de judecată în mărime de 6 709 lei.

Acțiunea civilă înaintată de Tretiacenco Valerii către Î.S. ”CRIS Registru” și Ciumac Andrei cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune, s-a admis în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să decidă instanța civilă.

Acțiunea civilă înaintată de Tretiacenco Valerii către Î.S. ”CRIS Registru” și Ciumac Andrei cu privire la repararea prejudiciului moral, s-a respins ca neîntemeiată.

S-a dispus de a fi încasat în mod solidar de la Instituția Publică ”Agenția Servicii Publice”, succesorul în drepturi al Î.S. ”CRIS Registru” și Ciumac Andrei în beneficiul părții vătămate Tretiacenco Valerii cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 lei.

Corpul delict: automobilul de model ”Mercedes B200 CDI”, VIN-cod WDD2452081J400020, cu nr. de înmatriculare K AR 459, s-a dispus a fi transmis ”San Goglio Service Genova” SRL, reprezentat de S.R.L. ”Lori-s Autoplus”, cu sediul în mun. Chișinău, str. Bulgară 31A.

6.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a considerat apelurile declarate, ca fiind depuse în termeni legali, reieșind din decizia Colegiului disciplinar a Consiliului Superior al Magistraturii din 16 noiembrie 2018, prin care s-au constatat abateri disciplinare în acțiunile judecătorului Lazari Serghei.

Instanța de apel a constatat următoarea stare de fapt:

Ciurac Andrei, aflându-se în exercițiul funcției de inspector superior al Biroului de înmatriculare a Transportului nr. 7, mun. Chișinău, al Direcției Principale înregistrare a Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a ÎS „CRIS „Registru”, cu sediul mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor, 14, funcție pe care o exercita în temeiul ordinului nr. 181-p din 22.07.2008, fiind o persoană publică în conformitate cu prevederile art. 123 CP RM, manifestând o atitudine neconștiincioasă față de obligațiunile de serviciu, neglijând expres prevederile pct. 7 și 9 a „Regulilor de înmatriculare a mijloacelor de transport”, aprobate prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1047 din 08.11.1999 „Cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare „Automobilul” în Registrul de stat al transporturilor și introducerea testării autovehiculelor și remorcilor acestora” și fișei de post, la 31.12.2009 a primit de la persoana terță Musienco Alexandru, fără împuternicire corespunzătoare, cererea privind radierea de la evidență a mijlocului de transport de model „Lexus LX 570”, VIN-cod JXXXXXXXXXXXXX, nr. motor xxxxxx, completată din numele lui Tretiacenco Valerii, fiind semnată de Musienco Alexandru și cererea privind schimbarea proprietarului asupra acestui mijloc de transport completată din numele reprezentantului SRL „HAPPY VIKING” SRL Daniel Isac. La cereri au fost anexate: copia certificatului de înmatriculare nr. 082905690 eliberat la 17.09.2008, contractul de vânzare-cumpărare din 31.12.2009 încheiat între vânzătorul Valerii Tretiacenco, în persona cet. Alexandr Musienco, și cumpărătorul ÎM „HAPPY VIKING” SRL, copia certificatului de înregistrare a întreprinderii „HAPPY VIKING” SRL, copia extrasul nr. 192782 din 28.09.2009 din Registrul de Stat al persoanelor juridice, copia adeverinței din 23.01.2006, ordinul din 31.12.2009 a directorului întreprinderii „HAPPY VIKING” SRL, procura nr.2110 din 10.05.2008, prin care cet. Valerii Tretiacenco l-a împuternicit pe cet. Alexandru Musienco să-i reprezinte interesele în toate instanțele judiciare, organele de drept și organele administrației publice a Republicii Moldova cu toate drepturile prevăzute de reclamant, reclamat, terță persoană, pătimaș în toate cazurile civile sau penale. În aceeași zi, prin îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu a inginerului Andrei Ciurac, ca rezultat al unei atitudini neglijente și neconștiincioase față de ele, exprimate prin neidentificarea împuternicirilor cet. Alexandru Musienco, a contrasemnat cererile și chestionarul respectiv, inacțiune ce a permis reînmatricularea automobilului pe numele întreprinderii „HAPPY VIKING” SRL, prin ce cet. Valerii Tretiacenco i-a fost cauzat un prejudiciu în proporții deosebit de mari în sumă de 120 000 dolari SUA, echivalentul a 1476204 lei RM conform cursului stabilit de Banca Națională a RM la acel moment.

Instanța de apel a încadrat acțiunile lui Ciurac Andrei în baza **art. 329 alin. (1) Cod penal**, neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, prin ce a cauzat daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale

persoanelor fizice sau juridice.

Ulterior, instanța de apel a constatat:

Ciumac Andrei, activând în baza ordinului nr. 181-p din 22.07.2008 în funcția de inginer al Biroului de înmatriculare a Transportului nr. 7 mun. Chișinău al Direcției înregistrare a Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a IS „CRIS Registru”, fiind persoană publică, angajat al unei întreprinderi de stat autorizată să îndeplinească activități de interes public, care conform obligațiilor de serviciu examinează cererile persoanelor fizice pe întrebările ce țin de domeniul documentării și evidenței mijloacelor de transport, efectuează toate verificările, controale și alte formalități legate de aceasta, efectuează verificarea tuturor documentelor ce servesc drept temei la documentarea și evidența mijloacelor de transport, precum și ale materialelor care pot să denote semne de falsificare și a altor documente în care pot apărea asemenea cazuri, efectuează personal verificarea agregatelor numerotate ale mijloacelor de transport, a comis neglijență în serviciu în următoarele circumstanțe. La data de 24.06.2011 inginerul Biroului de înmatriculare a Transportului nr. 7 Chișinău al Direcției înregistrare a Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a IS „CRIS Registru” Andrei Ciumac a primit spre examinare cererea din 24.06.2011, completată din numele proprietarului mijlocului de transport de model „Mercedes B200 CDI” VIN-cod XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX Denis Burac cu privire la înmatriculare primară de stat a vehiculului nominalizat. La 28.06.2011, în rezultatul atitudinii neglijente sau neconștiințioase față de obligațiile de serviciu a inginerului Andrei Ciumac, exprimată prin neexaminarea și acceptarea mijlocului de transport de model „Mercedes B200 CDI” VIN-cod XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX și a documentelor ca certificatul de înmatriculare și titlul de proprietate a acestui vehicul spre examinare expertului autorizat în activitatea respectivă, care să determine autenticitatea documentelor, eventualele modificări ale textului inițial sau numerelor agregatelor mijlocului de transport în cauză, inacțiune ce a permis înmatricularea mijlocului de transport de model „Mercedes B200 CDI” VIN-cod XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, care din 10.04.2010 figura ca fiind furat din Italia cu n/î XXXXX. Ulterior Denis Burac a înstrăinat automobilul indicat la prețul de 9000 euro cet. Alexandru Chiseliov, cauzând ultimului un prejudiciu în proporții mari.

Pentru acest capăt de învinuire, instanța de apel a încadrat acțiunile lui Ciumac Andrei în baza **art. 329 alin. (1) Cod penal**, neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiințioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

În privința lui Țugui Artur, instanța de apel a constatat:

Țugui Artur, activând în baza ordinului, nr. 254 p din 22.07.2010 în funcția de expert al Secției cercetări tehnico-științifice a Direcției securitate informațională și a documentelor a Departamentului tehnologii și producere al ÎS „CRIS „Registru”, fiind persoană publică, angajat al unei întreprinderi de stat autorizată să îndeplinească activități de interes public, care conform obligațiilor de serviciu îndeplinește cercetări prealabile a unităților de transport, în scopul depistării falsului inscripției de marcaj a roseriei, motorului și șasiului la importul lor în Republica Moldova, reînregistrare și testare tehnică, precum și cercetări prealabile ale

documentelor de însoțire a unităților de transport, pentru depistarea falsului la importul lor în Republica Moldova, reînregistrare și testare tehnică, având calificarea necesară în domeniul expertizei criminalistice, posedând cunoștințe despre caracteristicile de bază, amplasarea marcajelor la unitățile de transport și regulile utilizării materialelor informative de referință în domeniu, a comis neglijență în serviciu în următoarele circumstanțe. La 24.06.2011, executând cercetarea documentelor și inscripțiilor de marcaj ale motorului și șasiului automobilului de model „Mercedes B200 CDI”, VIN-cod XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, prezentat examinării de către proprietarul Burac Denis, aplicând metodele tehnice specifice, a examinat superficial inscripțiile de marcaj și pașaport tehnic de tip italian. Ca urmare a atitudinii neglijente sau neconștiincioase față de obligațiile de serviciu expertul Artur Țugui nu a depistat modificare semnelor cu numărul de ordine „12” până la „17” ale numărului de caroserie, nu a depistat la panoul de bord al automobilului, care conține informație despre codul VIN înscris în blocul de comandă al motorului automobilului, nu a depistat lipsa ecusonului de trecere a controlului tehnic obligatoriu a automobilului, precum și culoarea mai deschisă a numărului tipărit la pașaportul tehnic de tip italian, prin ce a permis înmatricularea mijlocului de transport de model „Mercedes B200 CDI” VIN-cod XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, care din 10.04.2010 figurează ca fiind furat din Italia cu n/î XXXXX. Ulterior Denis Burac va înstrăinat automobilul indicat la preșul de 9000 euro lui Alexandru Chiseleov, cauzându-i ultimului un prejudiciu în proporții mari.

Instanța de apel a încadrat acțiunile lui Țugui Artur în baza **art. 329 alin. (1) Cod penal**, neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

În partea descriptivă a deciziei instanța de apel a descris probele care, în viziunea ultimei, coroborează între ele și demonstrează vinovăția inculpaților de comiterea infracțiunilor incriminate.

Instanța de apel a reținut că învinuirea înaintată inculpaților prevede în calitate de consecințe prejudiciabile *daune mari cauzate intereselor publice și alte urmări grave*, sintagme care au fost declarate neconstituționale. Totodată, a considerat că, în acțiunile inculpaților lipsește semnul constitutiv a infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) - urmările prejudiciabile sub forma daunelor „intereselor publice sau alte urmări grave”, motiv din care a considerat oportun de a încadra acțiunile inculpaților în baza art. 329 alin. (1) Cod penal.

Atestând că inculpatul Ciumac Andrei nu a contestat sentința și reținând prevederile art. 411 Cod de procedură penală, cât și Hotărârea Curții Constituționale nr.24 din 17.10.2019 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 329 alin. (1) și art. 329 alin. (2) lit. b) din Codul penal, instanța de apel a considerat necesar de a reîncadra acțiunile lui Ciumac Andrei din prevederile art. 329 alin. (2) lit. b) Codul penal în cele ale art. 329 alin. (1) Cod penal, în temeiul efectului extensiv al apelului declarat de inculpatul Țugui Artur și reieșind din faptul că astfel nu se va agrava situația inculpatului.

Totodată, ținând cont că Ciumac Andrei nu a contestat sentința emisă în privința sa, instanța de apel nu a găsit necesar de a supune analizei probatoriul administrat pe marginea învinuirii aduse acestuia și a considerat că vina acestuia pe deplin a fost dovedită, inculpatul fiind de acord cu faptul stabilirii vinovăției sale de către instanța de fond.

Cu referire la învinuirea adusă inculpatului Țugui Artur în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a constatat că declarațiile inculpatului Țugui Artur, privind nevinovăția sa în comiterea faptei penale incriminate, se combat prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată care coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii incriminate.

Instanța de apel a considerat că prima instanță just și-a întemeiat sentința în baza declarațiilor părții vătămate, a martorilor și probelor scrise cercetate în ședința de judecată, iar prin analiza lor, se dovedește vinovăția inculpatului Țugui Artur în comiterea infracțiunii incriminate, iar acuzațiile sunt bine justificate standardului de dovadă „în afara dubiilor rezonabile”, la această concluzia ajunge instanța de apel din analiza probelor pertinente și concludente, utile administrate în ședința de judecată care nu au fost combătute de către partea apărării, astfel de dovadă rezultă din existența deducerilor suficient de puternice, clare și concordante sau a similelor prezumției de fapt necombătute, care poate fi luată în considerație de comportamentul părților când sunt obținute dovezile respective.

În decizie s-a menționat:

„Faptul că inculpatul nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, nu constituie un temei de achitare a acestuia, în situația în care probele administrate la caz denotă absolut contrariul și anume acestea atestă fără echivoc faptul că, Țugui Artur, activând în baza ordinului, nr. 254 p din 22.07.2010 în funcția de expert al Secției cercetări tehnico-științifice a Direcției securitate informațională și a documentelor a Departamentului tehnologii și producere al ÎS „CRIS „Registru”, fiind persoană publică, angajat al unei întreprinderi de stat autorizată să îndeplinească activități de interes public, care conform obligațiilor de serviciu îndeplinește cercetări prealabile a unităților de transport, în scopul depistării falsului inscripției de marcaj a caroseriei, motorului și șasiului la importul lor în Republica Moldova, reînregistrare și testare tehnică, precum și cercetări prealabile ale documentelor de însoțire a unităților de transport, pentru depistarea falsului la importul lor în Republica Moldova, reînregistrare și testare tehnică, având calificarea necesară în domeniul expertizei criminalistice, posedând cunoștințe despre caracteristicile de bază, amplasarea marcajelor la unitățile de transport și regulile utilizării materialelor informative de referință în domeniu, a comis neglijență în serviciu în următoarele circumstanțe. La 24.06.2011, executând cercetarea documentelor și inscripțiilor de marcaj ale motorului și șasiului automobilului de model „Mercedes B200 CDI”, VIN-cod XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, prezentat examinării de către proprietarul Burac Denis, aplicând metodele tehnice specifice, a examinat superficial inscripțiile de marcaj și pașaport tehnic de tip italian.

Ca urmare a atitudinii neglijente și neconștiincioase față de obligațiile de serviciu

expertul Artur Țugui nu a depistat modificarea semnelor cu numărul de ordine „12” pînă la „17” ale numărului de caroserie, nu a depistat la panoul de bord al automobilului, care conține informație despre codul VIN înscris în blocul de comandă al motorului automobilului, nu a depistat lipsa ecusonului de trecere a controlului tehnic obligatoriu a automobilului, precum și culoarea mai deschisă a numărului tipărit la pașaportul tehnic de tip italian, prin ce a permis înmatricularea mijlocului de transport de model „Mercedes B200 CDI” VIN-cod XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, care din 10.04.2010 figurează ca fiind furat din Italia cu n/î XXXXX.

Ulterior Denis Burac a înstrăinat automobilul indicat la prețul de 9000 euro lui Alexandru Chiseliov, cauzînd ultimului un prejudiciu în proporții deosebit mari.

Astfel, acțiunile inculpatului Țugui Artur fiind încadrate în baza art. 329 al. (1) Cod Penal - neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiințioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.”

Instanța de apel a considerat că, prima instanță just a concluzionat că, în rezultatul acțiunilor inculpatului, au fost aduse grave prejudicii drepturilor și intereselor legitime ale părții vătămate Chiseliov A., care a încheiat o tranzacție cu un bun prezumat ca fiind legal pus în circuitul civil pe teritoriul Republicii Moldova, asigurându-se că mijlocul de transport este înmatriculat și deține numere de evidență, în situația în care inculpații ar fi acționat în strictă conformitate cu obligațiunile lor de serviciu și prevederile legale, acest mijloc de transport nu urma a fi înmatriculat, deoarece anume inculpatului revenea obligațiunea de a verifica autenticitatea actelor și a altor circumstanțe care permit identificarea și individualizarea mijlocului de transport care urmează a fi înmatriculat, și astfel ar fi exclus punerea în circulația civilă a unui bun sustras peste hotarele RM și ulterior introdus în țară.

Instanța de apel a reținut că prin declarațiile specialistului Maxim Ursu a fost demonstrată atitudinea neglijentă a inculpatului Țugui Artur față de obligațiunile sale de serviciu, care nemijlocit a examinat mijlocul de transport și semnele de identificare ale acestuia, și care manifestând neglijență, fără a respecta consecutivitatea acțiunilor care ar permite demonstrarea falsificării datelor de identificare a automobilului, în lipsa titlului de proprietate asupra vehiculului importat pe numele lui Denis Burac, a permis înmatricularea lui și punerea în circulația civilă.

S-au menționat prevederile pct. 9 al Regulilor de înmatriculare a Mijloacelor de Transport, aprobate prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.1047 din 08.11.1999 „Cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare “Automobilul” în Registrul de stat al transporturilor și introducerea testării a autovehiculelor și remorcilor acestora”, potrivit căroră, trebuie să conțină: „data și locul întocmirii, esența și condițiile tranzacției, inclusiv costul vehiculului, adresele, datele de identificare și semnăturile părților (pentru persoane juridice - semnăturile autentificate,; cu ștampile), datele despre vehicul (marca, modelul, varianta, anul de

fabricație, numărul de identificare al mijlocului de transport (VIN), culoarea, numărul curent de producție al șasiului (ramei), caroseriei (atașului și a motorului)”.

Art. 20 alin. (7) Cod vamal indică la faptul că, înmatricularea de stat a mijloacelor de transport auto se efectuează în temeiul titlurilor de proprietate, cu condiția prezentării actelor vamale stabilite de Autoritatea centrală a Serviciului Vamal, care confirmă autorizarea plasării mijlocului de transport în circuitul liber pe teritoriul Republicii Moldova de către Serviciul Vamal.

Analizând acțiunile inculpatului Țugui A., aferent procedurii de înmatriculare a mijlocului de transport de model „Mercedes B200 CDI”, instanța de apel a notat că scopul registrului de stat al transportului constă în acumularea și actualizarea informației despre fiecare vehicul (agregat), despre dreptul de proprietate și alte drepturi patrimoniale asupra acestora, despre titularii de drepturi, despre titlurile de proprietate, despre tranzacții cu vehicule și alte temeuri pentru generarea, modificarea, suspendarea și încetarea drepturilor, având drept sarcini principale identificarea deplină, evidența și documentarea parcului de vehicule și a vehiculelor aflate în trafic internațional, asigurarea protecției și recunoașterii publice a drepturilor de proprietate, de posesie și de folosință asupra vehiculelor, introducerea în țară a controlului automatizat asupra deplasării vehiculelor, susținerea sistemului fiscal și sistemului de asigurări, asigurarea autorităților administrației publice centrale și locale, a agenților economici și a populației cu informații statistice despre numărul și starea tehnică a vehiculelor exploatate în țară, dezvoltarea infrastructurilor de transporturi și prestări de servicii de acest gen.

Instanța de apel a statuat că, în procesul înmatriculării de stat primare a mijlocului de transport de model „Mercedes B200 CDI” VIN-cod nr. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, inculpatul, în rezultatul atitudinii neglijente sau neconștiințioase față de obligațiile sale de serviciu, prin neasigurarea prezenței proprietarului mijlocului de transport, prin nedepistarea falsului inscripției de marcaj a caroseriei la acest vehicul și neîndreptarea mijlocului de transport, documentului de înmatriculare și titlului de proprietate a acestuia către un expert pentru efectuarea unei cercetări tehnico-științifice și în lipsa titlului de proprietate asupra vehiculului importat, a admis înmatricularea vehiculului în cauză în Registrul de stat al transporturilor, cu datele de identificare ale căruia și ale documentelor care-l însoțeau falsificate, automobilul aflându-se în consemn ca fiind sustras pe teritoriul Italiei, prin ce a cauzat daune în proporții mari părții vătămate Chiseliov A.

Analizând circumstanțele cauzei, instanța de apel a reținut că vinovăția inculpatului Țugui Artur în neîndeplinirea, sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiințioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege persoanelor fizice sau juridice, pe deplin confirmată și acțiunile lui necesar de încadrat conform art. 329 alin. (1) Cod penal.

Argumentul apelantului, precum că partea acuzării nu a indicat în învinuirea din

rechizitoriu actele normative care ar fi fost încălcate de Țugui Artur și normele juridice care prevăd faptul că inculpatul ar fi persoană publică, instanța a constatat că sunt combătute integral prin ordonanța de punere sub învinuire și rechizitoriu, unde este indicat expres – „Țugui Artur, activând în baza ordinului, nr. 254 p din 22.07.2010 în funcția de expert al Secției cercetări tehnico-științifice a Direcției securitate informațională și a documentelor a Departamentului tehnologii și producere al ÎS „CRIS „Registru”, fiind persoană publică, angajat al unei întreprinderi de stat autorizată să îndeplinească activități de interes public, care conform obligațiilor de serviciu îndeplinește cercetări prealabile a unităților de transport, în scopul depistării falsului înscrisurii de marcaj a caroseriei, motorului și șasiului la importul lor în Republica Moldova, reînregistrare și testare tehnică, precum și cercetări prealabile ale documentelor de însoțire a unităților de transport, pentru depistarea falsului la importul lor în Republica Moldova, reînregistrare și testare tehnică, având calificarea necesară în domeniul expertizei criminalistice, posedând cunoștințe despre caracteristicile de bază, amplasarea marcajelor la unitățile de transport și regulile utilizării materialelor informative de referință în domeniu.”

Cu referire la argumentul apelantului cu privire la faptul că Artur Țugui a efectuat doar cercetarea preliminară pe teritoriul BIT nr.7, a automobilului „Mercedes B200” cu VIN-cod Xxxxxxxx, cu numărul motorului xxxxxxxxx, instanța de apel a menționat că Țugui Artur, în urma atribuțiilor de serviciu și obligațiilor, urma a verifica minuțios unitatea de transport pentru constatarea autenticității datelor acesteia, or acest fapt se confirmă incontestabil prin extrasul din ordinul de angajare la muncă a cet. Artur Țugui, nr. 254p din 22.07.2010; - fișa de post a inginerului BIT nr. 7; - fișa de post a expertului Secției cercetări tehnico-științifice; - regulamentul BÎT nr. 7 din 28.09.2010; - instrucțiunea „Cu privire la ordinea și regulile de efectuare a examinării preliminare și cercetării semnelor de marcaj ale mijloacelor de transport și documentelor lor de însoțire de către experții Secției deservirii teritoriale”, aprobată la 10.07.2007 de către șeful Direcției tehnologii de protecție din cadrul ÎS „CRIS Registru”; - ordinul nr. 79 din 15.03.2010 „Cu privire la unele măsuri ce țin de evidența vehiculelor”, emis de directorul general al ÎS „CRIS Registru”, prin care s-a aprobat instrucțiunea cu privire la identificarea vehiculelor în procesul înmatriculării; - dispoziția nr. 01/445 din 13.04.2005 a directorului general al ÎS „CRIS „Registru”, prin care s-a aprobat instrucțiune „Cu privire la procedura de examinare și cercetare a mijloacelor de transport, de către specialiștii Centrului tehnologii de protecție al ÎS „Registru” pe lângă subdiviziunile de înregistrare și examinare a Direcției Principale de înregistrare a Transportului și Calificare a Conducătorilor Auto a Departamentului Tehnologii Informaționale”.

Cu referire la alegațiile părții apărării, precum că Artur Țugui a efectuat doar cercetarea preliminară pe teritoriul BIT nr.7, a automobilului „Mercedes B200” cu VIN-cod Xxxxxxxx, cu numărul motorului xxxxxxxxx, fără aplicarea metodelor distructive, soluțiilor speciale, hârtie abrazivă și alte metode care duc la distrugerea VIN-codului automobilului, instanța de apel a atestat că potrivit pct. 2.2 al Fișei de post a expertului Secției examinare autovehicule, adusă la cunoștință lui Țugui Artur contra semnătură la data de 04.03.2013, sarcinile principale ale expertului Secției sunt

”efectuarea identificării, cercetărilor tehnico-științifice ale semnelor de marcă ale autovehiculelor (caroserie, motor, șasiu) și documentelor de însoțire, cu stabilirea conținutului inițial în cazul nimicirii sau falsificării lor”. La fel, potrivit pct. 3.1. al Fișei de post, principalele funcții ale expertului Secției sunt: ”efectuarea identificării cercetărilor tehnico-științifice ale semnelor de marcă ale autovehiculelor (caroserie, motor, șasiu) și documentelor de însoțire, cu stabilirea conținutului inițial în cazul nimicirii sau falsificării lor”. Pct. 4.1 al Fișei postului stabilea că expertul Secției este obligat ”în limita competenței, să efectueze identificarea cercetărilor tehnico-științifice a semnelor de marcă ale autovehiculelor (caroserie, motor, șasiu) și documentelor de însoțire, cu stabilirea conținutului inițial în cazul nimicirii sau falsificării lor”.

Respectiv, în situația în care însuși inculpatul afirmă că în procesul de examinare a documentelor ce însoțeau mijlocul de transport „Mercedes B200” cu VIN-cod XXXXXXXXX i-au apărut careva dubii în privința legalității acestora, instanței de apel i-a fost evident că urma să porceadă la îndeplinirea exactă a atribuțiilor funcționale, să verifice detaliat caroseria, motorul, șasiul automobilului menționat și să nu se limiteze doar la refuzul de a semna foto-tabelul acestuia. Instanța de apel a statuat că la caz, era cert că Artur Țigui a manifestat o atitudine neglijentă față de obligațiunile de serviciu stipulate în Fișa de post, neîndeplinindu-le în modul corespunzător, cauzând astfel daune în proporții mari persoanei fizice.

Urmare a celor relatate, concluzia instanței de apel că, argumentele apelantului ce țin de nevinovăția inculpatului Țigui Artur, sunt neîntemeiate.

Cu referire la chestiunea individualizării pedepsei penale, instanța de apel a constatat că, din momentul săvârșirii faptei și până la data adoptării deciziei, au trecut mai mult de doi ani, că cursul prescripției nu a fost suspendat, iar ca urmare a deciziei a-i recunoaște vinovați pe Ciumac Andrei și Țigui Artur de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 329 alin. (1) Cod penal, cu liberarea acestora de pedeapsă penală, pe motivul expirării termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere penală.

Cu referire la acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Tretiacenco Valerii, instanța de apel a atestat că suma solicitată de 120 000 dolari SUA, reprezintă din conținutul cererii de chemare în judecată, contravaloarea bunului pierdut – autoturismul de model ”LEXUS LX 570”, anul fabricării 2008, cu numărul de înmatriculare CNN 571.

În decizie s-a notat că, din materialele cauzei rezultă că la 31.12.2009 Musienco Alexandru, fără împuternicirea corespunzătoare, a depus în adresa Î.S. ”CRIS Registru” cererea privind radierea de la evidență a mijlocului de transport de model „Lexus LX 570”, VIN-cod XXXXXXXXXXXX, nr. motor xxxxxx, completată din numele lui Tretiacenco Valerii, fiind semnată de Musienco Alexandru și cererea privind schimbarea proprietarului asupra acestui mijloc de transport completată din numele reprezentantului SRL „HAPPY VIKING”. În aceeași zi – 31.12.2009, a fost întocmit contractul de vânzare-cumpărare a aceluiași mijloc de transport prin care SRL „HAPPY VIKING” a vândut autoturismul de model ”LEXUS LX 570” S.R.L. ”Pegas”.

Totodată, din materialele cauzei a atestat că la 29.01.2016, Tretiacenco Valerii s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Musienco Alexandru, SRL „HAPPY

VIKING", S.R.L. "Pegas" și Î.S. "CRIS Registru" prin care a solicitat constatarea nulității absolute a actului juridic de vânzare-cumpărare a autoturismului de model "LEXUS LX 570", revendicarea acestuia din posesie nelegitimă și restituirea autoturismului proprietarului Tretiacenco Valerii. La data de 28.02.2017, judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) a respins cererea reclamantului Tretiacenco Valerii privind scutirea de la plata taxei de stat, iar cererea de chemare în judecată menționată supra a fost scoasă de pe rol. (vol. 4, f.d. 25-30).

Astfel, instanța de apel a considerat că autoturismul de model "LEXUS LX 570" al cărui proprietar este partea vătămată Tretiacenco Valerii nu a fost nici pierdut și nici distrus, motiv din care s-a admis în principiu acțiunea civilă înaintată de Tretiacenco Valerii, urmând ca în instanța civilă să fie verificată posibilitatea restituirii în natură a acestuia, cu stabilirea diferenței dintre prețul automobilului la momentul înstrăinării și la momentul de față sau încasarea contravalorii acestui bun.

Vis-a-vis de acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Chiseliov Alexandr, instanța de apel a atestat că acesta solicita încasarea sumei de 9 000 euro, ce reprezintă contravaloarea mijlocului de transport de model „Mercedes B200 CDI”.

În sensul dat s-a menționat că instanța a constatat cu certitudine că în rezultatul îndeplinirii necorespunzătoare de către inculpații Ciurac Andrei și Țugui Artur a obligațiilor de serviciu a fost posibilă înmatricularea și înregistrarea dreptului de proprietate asupra mijlocului de transport de model „Mercedes B200 CDI” VIN-cod XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, după cet. Denis Burac care ulterior a înstrăinat automobilul indicat la prețul de 9 000 euro lui Alexandru Chiseliov.

Astfel, instanța a considerat că în speță acțiunea civilă urmează a fi soluționată cu participarea lui Burac Denis prin prisma art. 62 Cod de procedură civilă.

Cît privește solicitarea părții vătămate Alexandru Chiseliov de a încasa din contul pîrîților suma de 138 764,00 echivalentul a 240 000 ruble rusești, instanța de apel a atestat că partea civilă a indicat că suma dată reprezintă salariul ratat în legătură cu aflarea nevoită a salariatului întreprinderii "PROMMONTAJSTROI" S.R.L. din Federația Rusă, Chiseliov Alexandr în concediu neplătit în perioada 15.12.2013-15.06.2014, în legătură cu necesitatea rezolvării litigiului cu automobilul de model „Mercedes B200 CDI”.

Instanța de apel a notat că în scopul probării pretenției sale, Chiseliov Alexandr a anexat două certificate eliberate de "PROMMONTAJSTROI" S.R.L., rezidentă a Federației Ruse și a reținut însă că, în primul rînd certificatele menționate au fost anexate la acțiunea civilă fără a fi traduse în limba de stat. În a-1 doilea rînd, partea civilă nu a anexat nici Ordinul de angajare care ar confirma faptul aflării sale în relații de muncă cu întreprinderea menționată, nici extrasele din contabilitatea acestei întreprinderi din care ar rezulta faptul că pînă la data de 15.12.2013, el ar fi primit salariu de la această întreprindere, dar și mărimea salariului.

În aceste condiții, instanța de apel a admis acțiunea civilă înaintată de Chiseliov Alexandr cu privire la repararea prejudiciului material în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor ce urmează a fi acordate să hotărască instanța civilă.

Cu referire la cererile părților civile Tretiacenco Valerii și Chiseliiov Alexandr privind repararea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, instanța de apel, din conținutul acestora, dar și din materialele dosarului, a atestat că în rezultatul acțiunilor inculpaților Țugui Artur și Ciumac Andrei, părțile vătămate Chiseliiov Alexandr și Tretiacenco Valerii nu au suportat careva suferințe psihice sau fizice în sensul prevederilor art. 219 alin. (4) Cod de procedură civilă, motiv din care cererea părții civile Tretiacenco Valerii cu privire la încasarea sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și cererea părții civile Chiseliiov Alexandr privind încasarea sumei de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, au fost respinse ca neîntemeiate.

Cu referire la cererile părților civile Tretiacenco Valerii și Chiseliiov Alexandr privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică și judecată, instanța de apel a reținut faptul că, suma în mărime de 9 000 lei solicitată cu titlu de cheltuieli de asistență juridică nu este una rezonabilă, ținând cont că apărătorul a omis să prezinte instanței un raport cu privire la volumul de lucru efectuat în prezenta cauză, care ar fi permis instanței să verifice pe cât de rezonabile au fost aceste cheltuieli.

În sensul expus mai sus, instanța a decis de a încasa în mod solidar de la Țugui Artur, Ciumac Andrei și Instituția Publică "Agenția Servicii Publice", succesorul în drepturi al Î.S. "CRIS Registru" în beneficiul părții vătămate Chiseliiov Alexandr cheltuielile de judecată în mărime de 6 709 lei și de a încasa în mod solidar de la Instituția Publică "Agenția Servicii Publice", succesorul în drepturi al Î.S. "CRIS Registru" și Ciumac Andrei în beneficiul părții vătămate Tretiacenco Valerii cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 lei, considerând aceste sume reale, necesare și rezonabile.

Cît privesc solicitările din apelul depus de Instituția Publică "Agenția Servicii Publice", succesorul în drepturi al Î.S. "CRIS Registru", instanța de apel le-a considerat nefondate, pe motiv că angajatorul Î.S. "CRIS Registru" urmează să poarte răspundere materială pentru prejudiciul cauzat de inculpați în rezultatul atitudinii neglijente față de funcțiile care le-au fost încredințate, având ulterior dreptul de regres contra acestora.

Instanța de apel a respins și celelalte afirmații din cererea de apel depusă de Instituția Publică "Agenția Servicii Publice", succesorul în drepturi al Î.S. "CRIS Registru", motivând că, Legea nr. 131 din 07 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier permite doar *notarea* în Registrul de stat al transporturilor a mijloacelor de transport a căror număr de identificare a fost nimicit intenționat, falsificat sau contrafăcut și a celor aflarea vehiculului în căutare națională sau internațională nu și înregistrarea dreptului de proprietate prin înmatricularea acestora.

7. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

- partea vătămată Tretiacenco Valeri, prin care invocând incidența *pct. 6) și 7)* a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penal, solicită admiterea recursului, casarea parțială a deciziei, în partea acțiunii civile înaintate de Tretiacenco Valerii, cu menținerea sentinței, în partea în care s-a încasat din contul lui Ciumac Andrei și ÎS „Registru”, în mod solidar, în beneficiul lui Tretiacenco Valerii cu titlu de prejudiciu

material suma de 120 000 dolari SUA, echivalentă în lei conform cursului valutar stabilit de Banca Națională la momentul executării sentinței și din contul lui Ciumac Andrei în beneficiul lui Tretiaticenco Valerii cu titlu de prejudiciu moral suma de 25 000 lei;

- reprezentantul părții civilmente responsabile Agenția Servicii Publice, Ușurelu Alexei, prin care invocând incidența *pct. 7), 9) și 12)* a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penal, solicită acceptarea spre examinare și admiterea recursului, casarea deciziei și a sentinței cu dispunerea printr-o nouă decizie încetarea procesului penal urmare a lipsei faptei penale și respingerea acțiunii civile în dosarul penal, ca fiind neîntemeiată;

- avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Țugui Artur, prin care invocând incidența *pct. 6) și 8)* a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penal, solicită admiterea recursului, casarea sentinței și a deciziei, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă achitarea lui Țugui Artur, pe motiv că în acțiunile acestuia nu se conțin elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal și a lăsa fără soluționare acțiunea civilă depusă de partea vătămată Chiseliov Alexandr, din motivul lipsei în acțiunile lui Țugui Artur a componentei de infracțiune prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal.

7.1 În susținerea recursului, partea vătămată Tretiaticenco Valeri invocă:

- instanța de apel nu a avut temei de a casa sentința în partea stabilirii responsabilității ce revine lui Ciumac Andrei conform normelor juridico-civile, odată ce ultimul nu a declarat apel, Curtea Supremă de Justiție a atras atenția asupra acestui fapt, iar inculpatul Ciumac Andrei a fost pus sub învinuire pentru fapte proprii, deosebite de cele pentru care a fost pus sub învinuire inculpatul Țugui Artur;

- episodul din 31 decembrie 2009 (în privința cet. Tretiaticenco), de care a fost recunoscut vinovat Ciumac Andrei, nu a fost imputat lui Țugui Artur, iar extinderea apelului declarat de Țugui Artur asupra situației inculpatului Ciumac Andrei, în privința unui episod unde a fost inculpat doar ultimul, este făcută printr-o interpretare extensivă greșită a situației de fapt, cu aplicarea greșită a normelor procesuale;

- repunerea în termen a apelului declarat de către partea civilmente responsabilă Instituția Publică "Agenția Servicii Publice" este contrară normelor procesuale;

- la data examinării cauzei penale în instanța de apel, soluția de admitere în principiu a acțiunii civile nu era prevăzută de legea procesual penală;

- în mod cert și coerent, de către partea vătămată a fost demonstrată mărimea prejudiciului material. Acest prejudiciu este echivalent cu valoarea de piață a bunului care a ieșit din patrimoniul părții vătămate ca rezultat al acțiunilor Inculpatului Ciumac Andrei. Ori pentru partea vătămată Tretiaticenco Valerii bunul material este pierdut. Astfel întreaga valoare a bunului material este pierdută pentru partea vătămată și urmează a fi recuperată. Dacă bunul material ar fi fost restituit, atunci ar fi existat o dificultate în stabilirea mărimii prejudiciului material. Ori bunul este înscris irevocabil ca proprietate a unui terț, în privința căruia nu este intentată

cauza penală. Recurentul nu înțelege pe baza căror considerente i-a fost respinsă cererea privind recuperarea prejudiciului moral;

- fiind stabilite cu certitudine toate temeiurile răspunderii delictuale, instanța de apel nu a acordat o satisfacție drepturilor părții vătămate, care au fost lezate prin durata excesivă a procedurii de restabilire a drepturilor sale. Ori, deși toate împrejurările de fapt au fost stabilite cu claritate, până în prezent, partea vătămată nu a reușit să obțină restabilirea drepturilor sale.

7.2 În susținerea recursului, reprezentantul părții civilmente responsabile Agenția Servicii Publice, Ușurelu Alexei invocă următoarele:

- la examinarea prezentei cauze în prima instanță, judecătorul Lazari a comis mai multe abuzuri, a modificat sentința deja publicată, a emis-o fără citarea legală a părților, a falsificat data pronunțării, fapt pentru ce a fost sancționat doar disciplinar de CSM prin hotărârea 13/9 din 16.11.18;

- instanța de apel, fără a indica motivele materiale sau procesuale, a casat total sentința;

- atât sentința, cât și decizia sunt neîntemeiate, întrucât motivarea soluțiilor contrazic dispozitivul hotărârii, iar faptei pretins săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită;

- instanțele ierarhic inferioare urmau să aplice corect Legea și să dispună încetarea procesului penal, pe motivul expirării termenului de prescripție, deși este ferm convins că procesul urma a fi încetat, pe motivul lipsei faptei infracțiunii. Practica judiciară demonstrează că anume astfel de soluție urmau să pronunțe instanțele inferioare, însă acestea tratează cazul neobiectiv, cu o vădită părtinire de acuzare;

- în speță sunt prezente raporturi juridice civile, legate de înstrăinarea unor bunuri cu viciu juridic și viciu de consimțământ;

- în lipsa prejudiciului cauzat și a laturii obiective a infracțiunii, nu poate fi vorba de existența componentei de infracțiune de neglijență în serviciu;

- fiind admisă prin Lege notarea în Registrul de Stat al Transporturilor a vehiculelor cu număr de identificare nimicit intenționat, falsificat sau contrafăcut, precum și a celor aflate în căutare națională sau internațională, acțiunile condamnaților nu constituie nici măcar abatere disciplinară, nu tocmai infracțiune penală, învinuirile înaintate fiind nefondate și ilegale;

- în decizie se indică eronat că înmatricularea, adică introducerea datelor unității de transport în Registrul de Stat al Transportului diferă de notare, deoarece prin înmatriculare se recunoaște dreptul de proprietate al persoanei asupra ei. Este o concluzie, greșită deoarece înmatricularea este o procedură care doar admite utilizarea vehiculului pe drumurile publice, iar titlurile de proprietate sunt actele prevăzute de p.40 al Hotărârii Guvernului 1047 în baza căroră se efectuează înmatricularea;

- dispozitivul deciziei contrazice motivării soluției, deoarece, admitând în principiu acțiunea civilă fără a stabili prejudiciul concret, nu poți califica corect fapta penală săvârșită, întrucât la componenta de infracțiune prevăzută de art. 329 Cod

penal, semnul calificant este anume mărimea prejudiciului cauzat care trebuie să fie „în proporții mari”;

- concluziile Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25.02.20 sunt legale și corespund situației de fapt și anume că, organul de urmărire penală nu a prezentat careva argumente plauzibile că A. Ciumac prin acțiunile sale neglijente ar fi cauzat victimei prejudicii în proporții deosebit de mari, achitându-l în acest capăt de învinuire;

- chiar dacă am admite cazul interpretării eronate a împuternicirilor procurii de către A. Ciumac, procura prezentată de V. Tretiacenco, ultimul are posibilitatea să înainteze o acțiune civilă de recunoaștere a nulității actului juridic în urma viciului de consimțământ cu întoarcerea părților în poziția inițială. Prin urmare, existând astfel de posibilitate nu poate fi vorba de componenta de infracțiune imputată;

- nu a avut loc o cercetare multispectuală și obiectivă, au fost obținute rezultate îndoielnice, pentru că două persoane suspecte D. Rurac și A. Musienko, care au încasat real sume de bani ca urmare a unor tranzacții dubioase, cel puțin din punct de vedere al dreptului civil, au rămas și cu banii în buzunar și în afara urmăririi penale.

7.3 În susținerea recursului, avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Țugui Artur invocă:

- instanțele nu au judecat cauza penală în corespundere cu exigențele prevăzute de lege, deoarece nu s-a pronunțat asupra motivelor esențiale invocate în apelul declarat, nu a verificat dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile contestate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material. Instanța de apel a lăsat fără examinare argumentele invocate de inculpatul Țugui Artur și confirmate prin probe veridice, din care rezultă că acesta de fapt nu a acceptat înmatricularea mijlocului de transport, iar faptul dat se confirmă prin lipsa semnăturii și ștampilei pe actele mijlocului de transport;

- motivarea hotărârii instanței de apel, este una formală în care s-au descris faptele, probele administrate în cauza penală nu au fost analizate și nu au fost excluse contradictorialitățile. Instanța de apel nu a analizat și combătut declarațiile inculpaților Țugui Artur și Ciumac Andrei;

- inculpatul nu dispune de posibilitatea tehnică și capacitățile profesionale privind efectuarea constatării tehnico-științifică. Este greșită constatarea instanței că, Artur Țugui, având calificarea necesară în domeniul expertizei nu a depistat modificarea semnelor numerelor de ordine „12”, nu intră în atribuțiile specifice activității specialistului în verificarea primară a mijloacelor de transport, or acesta nu este în drept să utilizeze în teren metode distructive și nici nu dispune de aparatul și cunoștințele necesare;

- instanța de apel a dispus condamnarea lui Țugui Artur, în baza unor presupuneri, or infracțiunea de neglijență nu s-a stabilit cu certitudine în urma aprecierii unor probe incontestabile și concludente. Inculpatul a declarat că nu a acceptat înmatricularea mijlocului de transport, deoarece nu a aplicat ștampila și nu a semnat pe foto-tabel pe verso a cererii și pe certificatul de proprietate, iar faptul

semnării cererii nu poate fi considerat ca acceptarea înmatriculării;

- instanța apel a emis decizia de condamnare arbitrar, prin încălcarea principiului prezumției nevinovăției, iar fapta de neglijență în serviciu nu a fost dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă;

- cu referire la acțiunea civilă, potrivit materialelor cauzei, rezultă că, automobilul de model „Mercedes B200” a fost înregistrat pe numele lui Burac Denis, care a decis înstrăinarea automobilului în litigiu, la un preț de 9 000 euro părții vătămate Alexandr Chiseliov. Inculpații Țugui Artur sau Ciumac Andrei nu au avut nici-o atribuție cu vânzarea-cumpărarea mijlocului de transport de model „Mercedes B200” către partea civilă Chiseliov Alexandr. Acțiunile incriminate lui Țugui Artur nu au cauzat părții vătămate Chiseliov Alexandr prejudiciu, iar bunul viciat a fost vândut de către Burac Denis, iar la caz urmează a fi aplicate regulile unor relații de vânzare-cumpărare a unui bun viciat.

8. Judecând recursurile declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acestea urmează a fi respinse, din următoarele considerente.

Recurenții s-au conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și au declarat recursuri ordinare în termen.

În conformitate cu art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecând recursul, este în drept de al respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

Recursul este nefondat în cazul când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Din sumarul recursurilor ordinare declarate, Colegiul penal lărgit constată că cererile de recurs declarate de către partea vătămată Tretiatcenco Valeri, reprezentantul părții civilmente responsabile Agenția Servicii Publice, Ușurelu Alexei și de către avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Țugui Artur, în principiu se fundamentează pe temeiul prevăzut la pct. 6) al art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală potrivit căruia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice*

dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței. Suplimentar în recursul declarat, partea vătămată Tretiatcenco Valeri, invocă pct. 7) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit căruia *apelul a fost introdus tardiv*, reprezentantul părții civilmente responsabile Agenția Servicii Publice, Ușurelu Alexei, invocă pct. 12) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit căruia *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, iar avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Țugui Artur, notează incidența temeiului prevăzut la pct. 8) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit căruia *fapta imputată nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal.*

Criticile părții vătămate Tretiatcenco Valeri, sunt axate în partea acțiunii civile privind încasarea prejudiciilor materiale și morale de la ÎS CRIS Registru și Ciumac Andrei, în particular în partea dispunerii admiterii lor în principiu.

Reprezentantul părții civilmente responsabile Agenția Servicii Publice, Ușurelu Alexei, critică soluțiile instanțelor de fond, solicitând dispunerea încetării procesului penal urmare a lipsei faptei penale, or faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, cu respingerea acțiunii civile, și că la examinarea cauzei penale în instanța de apel termenul de prescripție de tragere la răspundere penală era deja expirat.

Revendicările apărării în numele inculpatului Țugui Artur, sunt axate pe critica sentinței și a deciziei prin prisma lipsei unei motivări complexe în raport cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală a soluțiilor adoptate, încălcarea dreptului la un proces echitabil al inculpatului, precum și faptul că acțiunile inculpatului Țugui Artur nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal.

Verificând materialele dosarului în raport cu alegațiile recurenților, Colegiul penal lărgit *într-un prim aspect*, face referire la temeiul de recurs invocat de partea vătămată Tretiatcenco Valeri, prevăzut de pct. 7) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit căruia *apelul a fost introdus tardiv*.

Astfel, asupra criticilor cu referire la termenul de declarare a apelurilor de către avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Țugui Artur, de partea civilmente responsabilă Instituția Publică "Agenția Servicii Publice", succesorul în drepturi al Î.S. "CRIS Registru" și apelul suplimentar declarat de partea civilmente responsabilă Instituția Publică "Agenția Servicii Publice", succesorul în drepturi al Î.S. "CRIS Registru", Colegiul penal al Curții de Apel a dat răspunsuri clare și argumentate, motivându-și temeinic soluția în acest sens, așa cum este indicat în pct. 7, 7.1. și 7.2. al deciziei atacate, soluție pe care instanța de recurs o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară, deoarece soluția instanței de apel este pe deplin conformă circumstanțelor de fapt și de drept stabilite, precum și practicii judiciare constante.

În al doilea rând, studiind textul deciziei atacate prin prisma temeiului invocat de către avocatul Ionaș Gheorghe și prevăzut la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, precum că acțiunile inculpatului Țugui Artur *nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal*, Colegiul penal lărgit statuează că acesta nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului

declarat, dat fiind faptul, că instanța de apel, judecând cauza și verificând probele în ședința de judecată a motivat detaliat și clar soluția adoptată în urma propriei analize și examinări coroborate a probelor ce au servit ca temei pentru soluționarea cauzei, expunându-se argumentat din care motive a ajuns la concluzia de încadrare a faptelor imputate și de constatare a vinovăției inculpatului Țugui Artur în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal.

Instanța de recurs reamintește că temeiul pentru recurs invocat, este aplicabil atunci când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele infracțiunii, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

Conform art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Instanța de recurs, în sensul dat, fără a reitera întreaga motivare a instanței de apel, pe care și-o însușește sub aspectul stării de fapt și de drept reținute, conchide că acestea întemeiat au ajuns la concluzia existenței faptei și vinovăției inculpatului Țugui Artur în comiterea infracțiunii prevăzute de a art. 329 alin. (1) Cod penal, fiind stabilite în acțiunile acesteia toate elementele constitutive ale neglijenței în serviciu. Totodată, nu este fondată critica, în sensul pretinderii că, *inculpatul Țugui Artur nu este vinovat de comiterea infracțiunii imputate și că instanța de apel a analizat superficial circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei și nu a pătruns în esență, iar probele acumulate la urmărirea penală indică că inculpatul nu a comis faptele imputate.*

La acest aspect, Colegiul penal atestă că s-a confirmat pe deplin faptul că în rezultatul acțiunilor inculpatului au fost aduse grave prejudicii drepturilor și intereselor legitime ale părții vătămate Chiseliov Alexandr, care a încheiat o tranzacție cu un bun prezumat ca fiind legal pus în circuitul civil pe teritoriul Republicii Moldova, asigurându-se că mijlocul de transport este înmatriculat și deține numere de evidență, în situația în care inculpații ar fi acționat în strictă conformitate cu obligațiunile lor de serviciu și prevederile legale acest mijloc de transport nu urma a fi înmatriculat, deoarece anume inculpatului revenea obligațiunea de a verifica autenticitatea actelor și a altor circumstanțe care permit identificarea și individualizarea mijlocului de transport care urmează a fi înmatriculat, și astfel ar fi exclus punerea în circulația civilă a unui bun sustras peste hotarele RM și ulterior introdus în țară, fapt ce se confirmă prin probele administrate și apreciate, prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității ce coroborează între ele.

Astfel, Colegiul penal analizând circumstanțele și materialele cauzei, în raport cu argumentele expuse de apărătorul Ionaș Gheorghe, prin prisma temeiului pentru recurs semnalat, Colegiul consideră că, în prezenta speță criticile ultimului sânt nefondate, deoarece instanța de apel justificat a ajuns la concluzia de reîncadrare a acțiunilor imputate inculpatului Țugui Artur, prin actul de învinuire și cel de

sesizare a instanței, de la prevederile art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal, în temeiul Hotărârii Curții Constituționale nr. 24 din 17.10.2019, la prevederile art. 329 alin. (1) Cod penal, potrivit indicilor calificativi: *neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, prin ce a cauzat daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.*

Totodată, instanța de apel sesizată în modul stabilit de lege a analizat suplimentar materialul probator, apreciind drept juste constatările primei instanțe în această parte, reconfirmând, în temeiul prevederilor legale și a probelor analizate și cercetate suplimentar în ședința de judecată, starea de fapt expusă în sentință, în drept încadrând faptele inculpatului Țugui Artur după elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 329 alin. (1) Cod penal.

În al treilea rând, Colegiul penal lărgit statuează, alegațiile recurenților în sensul că „hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază” și că „motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii”, în urma cercetării materialelor cauzei, că acestea nu și-au găsit confirmarea, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și prin hotărârea adoptată și-a întemeiat soluția, concluzie la care a ajuns instanța de apel în urma verificării probelor apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală și a circumstanțelor cauzei, conformându-se cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, a emis o decizie care cuprinde motivele pe care își întemeiază soluția, și în partea contestată de recurenți în prezentele recursuri, astfel că dispozitivul corespunde descriptivului deciziei, din care considerente instanța de recurs nu identifică motive justificative de a interveni în respectiva decizie sub aspectul erorii de drept invocate.

Instanța de apel *s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate*, a examinat prezenta cauză penală în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) și 101 Cod de procedură penală, respectiv a ținut cont de motivele expuse de apelanți expunându-se detaliat asupra criticilor inovate, astfel ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpaților Ciumac Andrei și Țugui Artur.

Privitor la temeiul prevăzut la pct. **12**) al art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, precum că *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, indicat de reprezentantul părții civilmente responsabile Agenția Servicii Publice, Ușurelu Alexei, în recursul ordinar, Colegiul penal lărgit atestă, în primul rând nemotivarea acestuia și lipsa unor argumente în sensul dat, iar în al doilea rând Colegiul penal atestă că, analizând decizia instanței de apel prin prisma erorii invocate, o astfel de eroare în speța dată nu a fost stabilită, deoarece instanța de apel a constatat corect prin prisma probelor administrate că acțiunile inculpatului Țugui Artur întrunesc elementele componentei de infracțiune prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal.

Astfel, ținând cont de cele stabilite de către instanța de apel și de argumentele care au stat la baza calificării faptei inculpatului, Colegiul penal apreciază ca fiind

declarativ invocată prezența la caz a erorii date, întrucât instanța de apel la capitolul respectiv a dat deplină eficiență prevederilor legale ce țin de aprecierea materialului probator, care a confirmat întrunirea în acțiunile inculpatului Țugui Artur și a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal.

Mai mult, invocând aceste teme de casare, nu au indicat în baza cărei norme legale, în opinia lui, urmau a fi încadrate acțiunile inculpaților Ciumac Andrei și Țugui Artur în condițiile invocării încadrării greșite de către instanță a faptelor acestuia.

Implicit, Colegiul penal lărgit constată că recurenții critică modalitatea de apreciere a probelor de către instanța de apel, însă, cu referire la faptul dacă chestiunea de apreciere a probelor poate fi invocată la această etapă a procedurilor, instanța de recurs reiterează, că motivele de reapreciere a probelor, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, și astfel nu pot fi considerate ca motiv sub aspectul casării ca fiind ilegală a hotărârii contestate, deoarece instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor respective.

Totodată, în sensul criticilor aduse, se impune precizarea că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și de părțile în proces, se concentrează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere a judecătorului trebuie să se bazeze pe prevederile legale, iar convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele, complet și obiectiv. Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludența, veridicitatea și utilitatea acestora și toate probele în ansamblu lor sunt apreciate din punct de vedere al coroborării acestora.

Instanța de recurs reiterează că la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, aceasta fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond.

În acest sens Colegiul penal lărgit atestă, că la soluționarea cauzei instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 99-101, 414 Cod de procedură penală, a cercetat probele sub toate aspectele, verificându-le și apreciindu-le prin prisma relevanței, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel întemeiat ajungând la concluzia pronunțată.

Instanța de recurs mai notează și faptul, că argumentele cu privire la încadrarea acțiunilor și prezența elementelor infracțiunii, au constituit deja obiect de examinare la judecarea cauzei în ordine de apel, în privința cărora instanța s-a expus motivat și amplu le-a dat o apreciere argumentată, soluție care nu necesită a fi reiterată, fiind descrisă la pct. 4 a prezentei decizii.

Cu referire la chestiunea individualizării pedepsei penale, Colegiul penal lărgit

se alătură concluziilor instanța de apel, potrivit cărora acțiunile inculpaților Țugui Artur și Ciumac Andrei au fost încadrate în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, iar în conformitate cu criteriile enunțate la art. 16 alin. (2) Cod penal, infracțiunea incriminată acestora se atribuie la categoria infracțiunilor „ușoare”, astfel s-a notat că infracțiunea pe episodul părții vătămate Tretiacenco Valerii a fost comisă de inculpatul Ciumac Andrei la 31.12.2009, iar episodul părții vătămate Chiseliov Alexandr a fost comisă la 28.06.2011, respectiv episodul părții vătămate Chiseliov Alexandr a fost comisă de inculpatul Țugui Artur la 24.06.2011, atestându-se că din momentul săvârșirii faptei și până la data adoptării prezentei decizii au trecut mai mult de doi ani.

Reieșind din raționamentele expuse mai sus, instanța de apel întemeiat și-a motivat soluția de recunoaște a vinovăției lui Ciumac Andrei și Țugui Artur de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 329 alin. (1) Cod penal cu liberarea acestora de pedeapsă penală pe motivul expirării termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere penală.

Colegiul penal lărgit apreciază drept absolut clară și concretă soluția instanței de apel în partea soluționării acțiunilor civile, implicit asupra admiterii în principiu a acțiunilor, urmând asupra cuantumului despăgubirilor convenite să decidă instanța civilă, or din lucrările dosarului rezultă că autoturismul de model “LEXUS LX 570” al cărui proprietar este partea vătămată Tretiacenco Valerii nu a fost nici pierdut și nici distrus, motiv din care instanța a admis în principiu acțiunea înaintată de Tretiacenco Valerii, urmând ca în instanța civilă să fie verificată posibilitatea restituirii în natură a acestuia, cu stabilirea diferenței dintre prețul automobilului la momentul înstrăinării și la momentul de față sau încasarea contravalorii acestui bun.

Cu referire la argumentul din recursul părții vătămate Tretiacenco Valerii, precum că *la data examinării cauzei penale în instanța de apel, soluția de admitere în principiu a acțiunii civile nu era prevăzută de legea procesual penală*, Colegiul penal lărgit constată că soluția enunțată a fost adoptată de către instanța de apel la 01 decembrie 2021, dată la care intrase în vigoare modificările la alin. (3) art. 387 Cod de procedură penală (*În cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă*).

Din aceste considerente, Colegiul penal lărgit consideră neîntemeiată și pur declarativă această critică expusă de către partea vătămată Tretiacenco Valerii în recursul ordinar declarat.

Cât privește solicitarea părții vătămate Alexandru Chiseliov de a încasa din contul pârâților suma de 138 764,00 echivalentul a 240 000 ruble rusești, s-a atestat că partea civilă a indicat că suma dată reprezintă salariul ratat în legătură cu aflarea nevoită a salariatului întreprinderii “PROMMONTAJSTROI” S.R.L. din Federația Rusă, Chiseliov Alexandr în concediu neplătit în perioada 15.12.2013-15.06.2014, în legătură cu necesitatea rezolvării litigiului cu automobilul de model „Mercedes B200 CDI”, în sensul dat a anexat două certificate netraduse în limba de stat, eliberate de

PROMMONTAJSTROI” S.R.L., fără a anexa Ordinul de angajare care ar confirma faptul aflării sale în relații de muncă cu întreprinderea menționată, extrasele din contabilitatea acestei întreprinderi din care ar rezulta faptul că pînă la data de 15.12.2013, el ar fi primit salariu de la această întreprindere, dar și mărimea salariului. În aceste condiții, instanța de apel a admis acțiunea civilă înaintată de Chiseliov Alexandr cu privire la repararea prejudiciului material în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor ce urmează a fi acordate să hotărască instanța civilă.

Colegiul Penal lărgit reiterează, că printre garanțiile unui proces echitabil, reglementat de art. 6 din CEDO, se enumeră și faptul că orice persoană trebuie să fie judecată în mod echitabil de un tribunal independent și imparțial, ceea ce a fost realizat și în prezenta cauză, fiind respectate drepturile inculpatului garantate atât de Constituția R. Moldova, CEDO, cât și de Codul de procedură penală.

Generalizând considerentele expuse supra, Colegiul penal lărgit se raliază argumentelor expuse în sentință și în decizia Curții de Apel contestate, totodată, notînd că nu a constatat prezența erorilor de drept invocate în recursuri, care ar fi afectat hotărârile atacate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursurile ordinare declarate urmează a fi respinse ca inadmisibile.

9. În conformitate cu articolele 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de către partea vătămată Tretiatcenco Valeri, reprezentantul părții civilmente responsabile Agenția Servicii Publice, Ușurelu Alexei și de către avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Țugui Artur, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2021 în cauza penală în privința lui *Ciumac Andrei XXXXX* și a lui *Țugui Artur XXXXXXXX*.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată este semnată la 28 februarie 2023 și pronunțată la **16 martie 2023**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie

Mardari Dumitru

